

רשומות

הצעות חוק

ה כ נ ס ת

19 באוקטובר 2004

55

ר' בחשון התשס"ה

עמוד

- 14 הצעת חוק יסודות התקציב (תיקון מס' 32), התשס"ה-2004
- 14 הצעת חוק העמותות (תיקון מס' 5) (כשירות קטין להיות חבר בעמותה), התשס"ה-2004
- 15 הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 95), התשס"ה-2004

מתפרסמת כזה הצעת חוק של חבר הכנסת מטעם ועדת הכספים של הכנסת:

הצעת חוק יסודות התקציב (תיקון מס' 32), התשס"ה-2004*

תיקון סעיף 40 1. בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, בסעיף 40, אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:
"ד) על אף האמור בסעיף קטן (ג), בית כנסת יהיה פטור מכל תשלום עבור דמי חכירה הנגבים לפי חוק מינהל מקרקעי ישראל, התש"ך-1960".

ד ב ר י ה ס ב ר

כיום, בתי כנסת מחויבים בתשלום של דמי חכירה למינהל מקרקעי ישראל. בהצעת חוק זו מוצע לפטור בית כנסת מתשלום דמי חכירה למינהל.

ועדת הכספים של הכנסת קבעה כי עלותה התקציבית של הצעת חוק זו אינה עולה על 5 מיליון שקלים חדשים בשנה.

חבר הכנסת יעקב ליצמן

* הצעת חוק מס' 1448/פ, הועברה לוועדה ביום י"ז באדר התשס"ד (10 במרס 2004).
1 ס"ח התשס"ה, עמ' 60: התשס"ד, עמ' 402.
2 ס"ח התש"ך, עמ' 57.

מתפרסמת כזה הצעת חוק של חברת הכנסת מטעם ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת:

הצעת חוק העמותות (תיקון מס' 5) (כשירות קטין להיות חבר בעמותה), התשס"ה-2004*

תיקון סעיף 1 1. בחוק העמותות, התש"ם-1980, (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1, במקום "יותר" יבוא "יותר, שהם בגירים".

תיקון סעיף 15 2. בסעיף 15 בחוק העיקרי –

(1) האמור בו יהיה סעיף קטן "א" ובו, במקום "בגיר" יבוא "שמלאו לו שבע עשרה שנים";

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) על אף האמור בסעיף 4 בחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962, הצטרפות של קטין לעמותה והצבעה של קטין שהוא חבר העמותה באסיפה הכללית אינן טעונות הסכמת נציגו".

ד ב ר י ה ס ב ר

ההצטרפות לעמותה ועל ההצבעה באסיפה הכללית (סעיף 2 סיפה). על פעולות אחרות של הקטין במסגרת העמותה יחולו הדינים הרגילים הנוהגים לגבי קטין, כמו כן, מכוח הוראת סעיף 33(א) לחוק, קטין לא יהיה כשיר לכהן כחבר בוועד המנהל או בוועדת הבקורת של עמותה, תפקידים שעשויים להקים אחריות מוגברת יחסית לזו של חבר עמותה מן השורה.

השפעה על זכויות הילד

הצעת החוק תאפשר לילדים שמלאו להם שבע עשרה שנים לממש את זכותם להתאגד בעמותה ולפעול באמצעותה לקידום רעיונותיהם ואמונותיהם.

חברת הכנסת גילה פינקלשטיין

חוק העמותות, התש"ם-1980 (להלן – החוק) מורה כי קטין אינו כשיר להיות חבר בעמותה. הצעת החוק באה לשנות מצב זה ולהתיר לקטין שמלאו לו שבע עשרה שנים להיות חבר בעמותה (סעיף 1).

כדי להבטיח שהשתתפות קטין בעמותה לא תהיה תלויה ברצון הוריו, מוצע להחריג את הוראת סעיף 4 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962, לפיה פעולה משפטית של קטין טעונה הסכמת נציגו (סעיף 2 רישדה); עם זאת, כדי שהחברות בעמותה לא תטיל על הקטין אחריות שאינה הולמת את גילו ושעלולה לגרום לו נזק, מוצע כי הפטור מהסכמת הנציג יחול רק על עצם

* הצעת חוק מס' 1282/פ, הועברה לוועדת הכנסת ביום י"ט בשבט התשס"ד (11 בפברואר 2004) ולוועדת החוקה חוק ומשפט ביום ב' בניסן התשס"ד (24 במרס 2004).
1 ס"ח התש"ם, עמ' 210: התש"ס, עמ' 194.
2 ס"ח התשכ"ב, עמ' 120.

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חברי הכנסת מטעם ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת:

הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 95), התשס"ה – 2004*

1. בפקודת העיריות¹, בסעיף 206(ב1), אחרי פסקה (2) יבוא:
" (3) על אף האמור בפסקה (1), בשנת הכספים 2004, יקראו את סעיף קטן (ב1)(ו) ללא המילים "בתוך שלושה חודשים מיום קבלת חוק התקציב השנתי בכנסת, ואם לא חלפו שישה חודשים מיום עריכת הבחירות לראש העיריה –".
2. תחילתו של חוק זה ביום ז' בטבת התשס"ד (1 בינואר 2004).

תחילה

ד ב ר י ה ס ב ר

ובלבד שאישרה את תקציבה בתוך שישה חודשים מיום אישור התקציב בכנסת.

סעיף קטן (ב1) של סעיף 206 לפקודה כלשונו היום נכנס לתוקף ביום ז' בטבת התשס"ד (1 בינואר 2004). בהתאם להוראות סעיף 115 לחוק המדיניות הכלכלית. ואולם, לענין אישור תקציב העיריה, המועדים הנקובים בסעיף קטן (ב1)(א) האמור נספרים מיום קבלת חוק התקציב השנתי בכנסת, הוא יום י"ג בטבת התשס"ד (7 בינואר 2004).

הבחירות לרוב ראשי הרשויות המקומיות נערכו ביום ב' בחשוון התשס"ד (28 באוקטובר 2003). התקופה בין מועד זה לבין מועד אישור תקציב המדינה קצרה משישה חודשים, לכן התקופה שעמדה לרשות מועצות הרשויות המקומיות שבהן התקיימו בחירות ביום האמור לאישור תקציביהן, עמדה על שישה חודשים מלאים.

באחת עשרה רשויות מקומיות נערכו הבחירות במועדים מוקדמים יותר מיום ב' בחשוון התשס"ד (28 באוקטובר 2003), ולפיכך, לרשות רשויות אלה עמדה, לאישור תקציביהן, תקופה של שלושה חודשים בלבד מיום אישור תקציב המדינה.

על רשויות אלה נמנתה עיריית קרית אונו, שבה נערכו הבחירות ביום כ"ח באדר ב' התשס"ג (1 באפריל 2003).

עיריית קרית אונו קיבלה הנחיה ממשרד הפנים לנהוג לענין אישור התקציב, כפי שנהגות הרשויות המקומיות שהבחירות בהן התקיימו ביום ב' בחשוון התשס"ד (28 באוקטובר 2003). כלומר, ההנחיה קצבה להן מועד של שישה חודשים מיום אישור התקציב בכנסת, ולא שלושה חודשים כאמור בסעיף 206(ב1)(א). בנוסף על ששת החודשים האמורים, האריך שר הפנים את המועד לאישור תקציבה של עיריית קרית אונו לפי הוראות סעיף 206(ב1)(2). כך שהיה עליה לאשר את תקציבה עד יום י"ד באלול התשס"ד (31 באוגוסט 2004).

ביום י"ד באלול התשס"ד (31 באוגוסט 2004), הוגשה עתירה לבג"ץ נגד שר הפנים ונגד חברי מועצת עיריית קרית אונו (בג"ץ 7955/04). בעתירה הועלתה טענה כי המועצה חדלה לכהן ביום י"ח בתמוז התשס"ד (7 ביולי 2004), וכי קבלת החלטות על ידי גוף שכהונתו תמה תביא לשיבוש יסודי של סדרי שלטון ומשפט.

סעיף 1 סעיף 206(ב1) לפקודת העיריות (להלן – הפקודה) הוסף בחוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2004 (תיקוני חקיקה). התשס"ד–2004 (להלן – חוק המדיניות הכלכלית). בסעיף 74, בפסקה (16). סעיף קטן זה קובע לאמור:

"(ב1) (1) לא אישרה המועצה את תקציב העיריה

בתוך שלושה חודשים מיום קבלת חוק התקציב השנתי בכנסת, ואם לא חלפו שישה חודשים מיום עריכת הבחירות לראש העיריה – בתוך שישה חודשים מיום קבלת חוק התקציב השנתי בכנסת, תסתיים כהונת המועצה או כהונת המועצה וראש העיריה, כפי שיוורה שר הפנים, והשר ימנה, בתוך 14 ימים מתום התקופה כאמור, ועדה למילוי תפקידי המועצה וראש העיריה או תפקידי המועצה; הוראות סעיפים 145 ו-146, יחולו על הועדה ועל יושב הראש שלה, אם מונה, בשינויים המחויבים.

(2) השר רשאי, במהלך שלושת החודשים או ששת החודשים האמורים בפסקה (1), לפי הענין, להאריך את התקופה לאישור התקציב על ידי המועצה לתקופה נוספת שלא תעלה על שלושה חודשים; לא יאריך השר את התקופה אלא אם כן שוכנע כי קיים סיכוי של ממש שהמועצה תאשר את התקציב בתוך התקופה שיאריך, וכי המשך פעילות העיריה בלא תקציב שנתי מאושר בתקופה שיאריך לא יביא ליצירת גירעון שוטף, כהגדרתו בסעיף 140ג, בתקציב העיריה, בשיעור של עשרה אחוזים או יותר בחישוב שנתי, או לניהול כספי העיריה באופן בלתי תקין.

הצעת חוק זו באה לקבוע הוראה מיוחדת לשנת 2004, לפיה מועצת עיריה שהיה עליה לאשר את תקציבה בתוך שלושה חודשים מיום קבלת חוק התקציב השנתי בכנסת ולא קיימה את הוראת סעיף 206(ב1)(ו) לפקודה ככתבה וכלשונה, בכך שלא אישרה את תקציב העיריה בתקופת שלושת החודשים כאמור באותו סעיף, לא תסיים כהונתה.

* הצעת חוק מס' 2784/פ: הועברה לוועדה ביום כ"ח בתשרי התשס"ה (13 באוקטובר 2004).
1 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197; ס"ח התשס"ד, עמ' 70 ועמ' 529.

דברי הסבר

בעת הכנת החוק לקריאה ראשונה בוועדת הפנים ואיכות הסביבה, נדונו טענות כנגד הצעת חוק זו. שיעקרון היותה חקיקה הבאה לתת מענה למקרה מיוחד, ורטרואקטיביות בכך שקיימת חריגה מהוראות החוק במועדי אישור תקציב העירייה. הועדה סבורה כי לאור הנסיבות המיוחדות החלות במקרה זה, כמפורט לעיל, ולאור העובדה שתכלית הוראת סעיף 206(ב1) התקיימה על ידי אישור תקציב העירייה, בתוך התקופה שקבע לה השר, מדובר בחקיקה ראויה.

סעיף 2

מוצע שתחילתה של פסקה (3), שמוצע להוסיפה לסעיף 206(ב1), תהיה כיום תחילתו של חוק המדיניות הכלכלית, היינו בו' בטבת התשס"ד (1 בינואר 2004).

הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 95), התשס"ה-2004, המתפרסמת בזה, הונחה על שולחן הכנסת ביום כ"ו בתשרי התשס"ה (11 באוקטובר 2004) (יום המליאה הראשון בנושב החורף התשס"ה). יסודה בעובדה שמועצת קרית אונו אישרה את התקציב ביום י"ד באלול התשס"ד (31 באוגוסט 2004) ובכך ניטל היסוד לסיום כהונתה של המועצה מכוח סעיף 206 לפקודה, ועיקרה למנוע נזק רב העלול להיגרם לענינם של רבים כהוצאה מקביעה כי מועצת עיריית קרית אונו חדלה למעשה להיות גוף בעל תוקף משפטי כבר בחודש יולי 2004.

דברי הכנסת: אהוד יתום, מיכאל איתן, יחי שטרן, עמרי שרון